

Uitvoeringsagenda

Nieuwkomers,
een thuis in Utrechtse Heuvelrug

Gemeente Utrechtse Heuvelrug

GEMEENTE
UTRECHTSE HEUVELRUG

Voorwoord

Onze gemeente kent een lange geschiedenis in de opvang van asielzoekers. Het asielzoekerscentrum in Leersum bestaat al sinds 1989. Nieuwkomers vinden een veilige plek in onze gemeente en we bieden hen die hun land zijn ontvlucht vanuit een warm hart een nieuwe toekomst. Zo hebben

we in 2022 ook direct actie ondernomen om een gemeentelijk opvang voor Oekraïners te realiseren en die duurt nog steeds voort.

De opvang van nieuwkomers wordt gedragen door onze samenleving en dat koesteren wij. Velen van u zetten zich in als vrijwilliger, heten nieuwkomers welkom in uw woonwijk of organiseren activiteiten zoals het Kerstdiner voor nieuwkomers en inwoners op landgoed Zonheuvel. Nieuwkomers nodigen wij uit om vrijwilligerswerk te doen en daarmee krijgen zij een gezicht in de samenleving. Als verkeersregelaar, bij de kinderspeelweek of bij het bloemencorso bent u ze misschien wel eens tegen gekomen.

Interactie helpt nieuwkomers om normen en waarden te begrijpen en om een netwerk op te bouwen. Inwoners krijgen hierdoor inzicht in de achtergrond en situatie van nieuwkomers, wat bijdraagt aan positieve beeldvorming en vermindering van afstand die soms ervaren kan worden. Dit vraagt van zowel nieuwkomers als andere inwoners om open te staan voor elkaars wereld en ontmoeting.

De opvang en begeleiding van nieuwkomers vraagt om samenwerking met maatschappelijke partners als onder andere Vluchtelingenwerkgroep, Regionale Sociale Dienst, Centraal Orgaan opvang Asielzoekers, Stichting Sociale Dorpsteams, Stichting Nidos, onderwijsinstellingen, woningcorporaties en vele vrijwilligersorganisaties. In deze uitvoeringsagenda benoemen wij de acties en inspanningen die wij samen met onze partners uitvoeren om opvang en huisvesting mogelijk te maken en om te realiseren dat nieuwkomers kunnen werken, onze taal leren en mee kunnen doen.

Op deze manier werken we met elkaar aan:

Nieuwkomers, een thuis in Utrechtse Heuvelrug.

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	6
2.	Nieuwkomers, over wie hebben we het?	8
3.	Landelijke ontwikkelingen	12
4.	Opvang asielzoekers	14
5.	Opvang alleenstaande minderjarige vreemdelingen met een verblijfsvergunning	16
6.	Opvang Oekraïense ontheemden	18
7.	Wonen	20
8.	Meedoen	23
	8.1 Taal	24
	8.2 Werk	26
	8.3 Integratie	28
9.	Financiën (en begroting)	32

1. Inleiding

Voor u ligt de Uitvoeringsagenda nieuwkomers. Hierin staat beschreven waar we als gemeente voor willen staan en welke vormen van opvang we faciliteren of regisseren. De term 'nieuwkomers' gebruiken we voor de volledige doelgroep waarop deze Uitvoeringsagenda van toepassing is. Het gaat hierbij om asielzoekers, statushouders (vluchtelingen met een verblijfsvergunning), Oekraïense ontheemden en alleenstaande minderjarige vreemdelingen met een verblijfsvergunning.

Voorgeschiedenis

Ten tijde van de grote instroom van Syrische vluchtelingen vanaf 2015 nam de gemeenteraad een motie aan waarmee de raad het college de opdracht gaf een integraal actieplan op te stellen over de integratie van nieuwkomers in onze gemeente. De afhandeling van de motie heeft in 2016 geresulteerd in het Actieplan integratie nieuwkomers 'Thuis in de Utrechtse Heuvelrug'. Sinds die tijd zijn er veel ontwikkelingen geweest zoals onder andere de Wet Inburgering 2021 en de komst van de Oekraïners. De asielinstroom is sinds 2015 onverminderd hoger dan daarvoor en tegelijkertijd is de woningmarkt aanzienlijk krapper geworden. Veel actiepunten uit het Actieplan hebben we uitgevoerd en daarvan plukken we ook nu nog de vruchten. Voorbeelden hiervan zijn de intensieve samenwerking met de Vluchtelingenwerkgroep Utrechtse Heuvelrug (hierna: Vluchtelingenwerkgroep) en de Stichting Sociale Dorpssteams, de nauwe afstemming met de woningcorporaties en vrijwilligersorganisaties die taalondersteuning en vrijwilligerswerk aanbieden. Maar er zijn ook weer nieuwe uitdagingen bijgekomen door de veranderde wet- en regelgeving en nieuwe groepen nieuwkomers. Actiepunten uit het Actieplan 2016 die nog steeds relevant zijn en opnieuw een impuls nodig hebben, zijn verwerkt in de nu voorliggende Uitvoeringsagenda nieuwkomers.

Uitvoeringsagenda nieuwkomers

We gaan in de Uitvoeringsagenda nieuwkomers op de diverse soorten opvang en op huisvesting en we geven aan wat we belangrijk vinden, wat ons doel is, met wie we dit samen doen, hoe we dit financieren en waar specifieke acties of inspanningen gevraagd worden. We diepen de onderwerpen werk, taal en integratie ook apart uit, omdat deze

onderwerpen alle groepen nieuwkomers betreffen. Deze agenda is niet in beton gegoten, zij beweegt mee met de veranderingen in de asielopvang, de opvang van Oekraïense ontheemden of als gevolg van nieuwe wetgeving en onvoorziene gebeurtenissen in de wereld.

Aan de totstandkoming van deze Uitvoeringsagenda nieuwkomers hebben professionele en vrijwilligersorganisaties die werken met of zich inzetten voor nieuwkomers een bijdrage geleverd. Ook hebben we interviews gehouden met nieuwkomers in onze gemeente.

Normaliseren en soms iets extra

Wanneer nieuwkomers een verblijfsvergunning ontvangen en worden gehuisvest, beschouwen we hen als reguliere inwoners en is de gebruikelijke wet- en regelgeving op hen van toepassing. We willen graag dat zij zich snel thuis voelen in de gemeente, de weg weten te vinden, op een prettige manier kunnen samenleven met de andere inwoners en volwaardig kunnen deelnemen aan onze samenleving. Om een goede start te kunnen maken in een nieuw land kan het nodig zijn om extra voorzieningen te treffen of ondersteuning te bieden. Daar zetten wij ons voor in. Dit geldt ook voor asielzoekers en Oekraïense ontheemden.

We doen dit samen

De opvang en huisvesting van nieuwkomers is een complex en dynamisch werkveld. Als gemeente willen wij nieuwkomers een warm welkom bieden, en dat doen we niet alleen. We doen dit samen met veel inwoners en (vrijwilligers)organisaties waaronder het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA), de Vluchtelingenwerkgroep en woningcorporaties.

De gemeente heeft meestal een faciliterende rol: via subsidies en andere (financiële) afspraken ondersteunen we initiatieven uit de samenleving. In sommige situaties vervult de gemeente juist een meer regisserende rol, zoals bij de gemeentelijke opvanglocatie voor Oekraïense ontheemden.

Relevant gemeentelijk beleid

Beleidskaders die de gemeente heeft vastgesteld zijn leidend voor alle inwoners van de gemeente. Bij nieuwkomers hebben we het dan specifiek over diegenen met een verblijfsvergunning, zogenaamde statushouders, die woonruimte hebben gekregen in onze gemeente en geen vluchteling of ontheemde status meer hebben.

In de Beleidsnota 'Samen leven, samen doen!': Herijking beleidskeuzen sociaal domein uit 2020 staat welke beleidskeuzes er binnen het sociaal domein gemaakt zijn en wat we onder andere doen aan preventie, inclusief beleid en collectieve en individuele voorzieningen. In de Uitvoeringsagenda Samen Leven Samen Doen, de Beleidsnota Samen Vooruit - Minimabeleid Utrechtse Heuvelrug en de Cultuurnota 'Meedoen is de Kunst' zijn onderdelen ook van toepassing op de groep statushouders.

We verwijzen ook naar de Omgevingsvisie en specifiek het onderdeel Vitale Dorpen. We streven samen met onze inwoners en ondernemers naar vitale dorpen en een betrokken samenleving waarin we naar elkaar omkijken. En met een sterke sociale samenhang die eraan bijdraagt dat inwoners zich thuis voelen. Concreet betekent dit bijvoorbeeld ook: de leefbaarheid voor onze inwoners bevorderen, iedereen kan meedoen en zichzelf zijn, inwoners houden eigen regie over hun leven, zijn veilig in huis en in de buurt en zorg is dichtbij huis georganiseerd.

De Omgevingsvisie is ook het vertrekpunt van de Woonzorgvisie. Hierin zijn onder andere afspraken gemaakt over het aandeel sociale huurwoningen en de nieuwbouwverdeling over de dorpen. Ook wordt hierin vastgelegd welk aandeel van de sociale huurwoningen die beschikbaar komen, worden toebedeeld aan de gedefinieerde aandachtsgroepen.

Afbakening

Zoals eerder genoemd normaliseren we de ondersteuning aan nieuwkomers en dan met name statushouders zo veel mogelijk. Dit betekent in de praktijk dat wanneer zij in aanmerking komen voor begeleiding via de Jeugdwet of Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) wij dit inzetten via reguliere wegen. Ook de Participatiewet en het minimabeleid is op hen van toepassing en ook de toegang tot bijvoorbeeld Grip op Geld. Dit is geen uitputtende opsomming. In deze Uitvoeringsagenda nieuwkomers diepen we reguliere processen en wetgeving niet uit. We benoemen alleen de uitzonderingen die onze specifieke inzet en aandacht vragen of die voortkomen uit landelijke regelgeving specifiek voor de doelgroep. De Wet inburgering heeft wel specifiek op statushouders betrekking, maar het voert te ver om deze in detail te beschrijven. We noemen alleen relevante punten. Bij ieder onderwerp staat ook de financiering benoemd. Wij beperken ons hier tot de financiering door de gemeente.

Leeswijzer

We starten in hoofdstuk 2 met een verdieping op nieuwkomers, wie zijn het? In hoofdstuk 3 besteden we aandacht aan toekomstige ontwikkelingen. In de hoofdstukken 4-7 gaan we in op de diverse soorten opvang en op huisvesting. In hoofdstuk 8: Meedoen gaan we verder in op taal, werk en integratie. In het laatste hoofdstuk staat onze begroting.

2. Nieuwkomers, over wie hebben we het?

‘Een nieuwkomer is een persoon die nog niet lang genoeg in een nieuw land woont om geschreven en ongeschreven regels te kennen. De nieuwkomer kan tijdelijk werken of studeren in het gastland of er zich permanent komen vestigen’ aldus Wikipedia.

Wij beperken ons tot de nieuwkomers die zijn gevlucht uit hun thuisland. Het is een heterogene groep van personen met verschillende achtergronden, talenten en levensverhalen. Wat ze gemeen hebben, is een vlucht uit hun thuisland en de wens voor een permanente vestiging in Nederland (asielzoekers) of de wens voor een tijdelijk veilig onderkomen (Oekraïners). We realiseren ons dat hoe langer de oorlog in Oekraïne duurt hoe meer Oekraïners een permanent verblijf in Nederland nastreven.

Eenmaal in Nederland krijgen nieuwkomers te maken met uitdagingen, zoals een nieuwe taal leren, omgaan met soms afwijkende normen en waarden, vaardigheden aanleren om zich in de nieuwe omgeving op eigen kracht te redden en de weg weten te vinden in al onze regels en procedures.

Afhankelijk van het land van herkomst en de fase in de asielprocedure ligt de verantwoordelijkheid voor de opvang en begeleiding bij het COA of bij de gemeente.

De drie groepen nieuwkomers – asielzoekers, statushouders en Oekraïense ontheemden -die we onderscheiden hebben verschillende rechten en plichten als het gaat om voorzieningen, onderwijs en werk. Ook de financiering die gemeenten vanuit het Rijk ontvangen verschilt per groep. Op de volgende pagina's lichten we dit toe.

Asielzoekers

Vluchtelingen dienen bij aankomst in Nederland een asielaanvraag in. De Immigratie- en Naturalisatie Dienst (IND) neemt de aanvraag in behandeling en stelt vast of iemand recht heeft op asiel (bescherming) in Nederland. Totdat dit is vastgesteld hebben vluchtelingen recht op onder andere opvang, verstrekkingen en medische zorg.

COA is volgens de Wet COA verantwoordelijk voor het bieden van onderdak aan asielzoekers, hen begeleiden naar een toekomst in Nederland of daarbuiten, opvanglocaties verwerven en beheren, de veiligheid en leefbaarheid in de opvanglocaties handhaven en asielzoekers voorzien van noodzakelijke middelen. Alleenstaande minderjarige asielzoekers worden in aparte azc's opgevangen. In reguliere azc's worden 18+ asielzoekers opgevangen en minderjarigen in gezinsverband of onder begeleiding van een meerderjarig familielid. Asielzoekers krijgen bij COA opvang, verstrekkingen, begeleiding en toegang tot medische zorg. Maatschappelijke ondersteuning en langdurige zorg wordt voor asielzoekers van alle leeftijden vergoed vanuit de Regeling Medische zorg Asielzoekers (RMA). Het gaat om zorg die regulier valt onder de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en Wet langdurige zorg (Wlz). De gemeente is verantwoordelijk voor de jeugdzorg (Jeugdwet) en onderwijs.

Na zes maanden in de asielprocedure mogen asielzoekers werken. Deze termijn wordt in het najaar van 2026 verkort tot drie maanden. Tevens mogen vanaf ingangsdatum van het Europese Asiel- en Migratiepact op 12 juni 2026 groepen asielzoekers zonder reële kans op een verblijfsvergunning, niet meer werken. De IND bepaalt of iemand mag werken of niet. Bij het aanbieden van een arbeidsovereenkomst aan een asielzoeker moet een werkgever altijd een tewerkstellingsvergunning (TWV) aanvragen bij het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV) en van de inkomsten uit werk draagt de asielzoeker een bijdrage in de woonkosten af aan COA.

Gemeenten met een azc ontvangen hiervoor een uitkering. Hieruit kunnen de meerkosten die een azc in de gemeente met zich meebrengt, gedekt worden.

Quote Maisam

Mijn naam is Maisam. Ik kom uit Syrië. Ik ben afgestudeerd in Geografie en woon nu ongeveer anderhalf jaar in Leersum, AZC. Nederland is mijn veilige haven geworden. Hier voel ik me veilig en ik leer momenteel Nederlands. Ik praat graag over de bijzondere dingen die ik hier heb ontdekt. Als ik op straat, in het park of waar dan ook ben, hoef ik niet bang te zijn, constant achterom te kijken of op mijn hoede te zijn voor iedereen die voorbijkomt. De Nederlanders begroeten me met een glimlach, proberen een praatje met me te maken en vragen of ik hulp nodig heb. Hierdoor ben ik van de Nederlanders gaan houden en voelt het alsof ik mijn land niet heb verlaten. De schoonheid van de Nederlandse natuur, de organisatie, de cultuur, de orde... dit zijn dingen die we helaas missen in mijn land. Ik wil dat mijn kinderen dit allemaal meemaken en ik hoop dat dat snel zal gebeuren. Dankjewel, Nederland, voor alles wat je ons hebt gegeven. Dankjewel dat je me hebt geleerd dat ik een vrij mens ben.

Quote Omar

Ik ben blij dat ik in de gemeente Utrechtse Heuvelrug woon. Het is het beste wat me is overkomen. De mensen zijn behulpzaam en vriendelijk. Het is een rustige plek met veel bomen en dat vind ik heel fijn. Ik volg inburgering om de taal beter te leren en ik krijg begeleiding van Vluchtelingenwerkgroep. De taalschool is goed bereikbaar en ik ontmoet er vriendelijke leraren en medeleerlingen.

Statushouders

Een statushouder is een asielzoeker die de asielprocedure met een positieve uitkomst heeft doorlopen en een tijdelijke verblijfsvergunning heeft gekregen. Ze worden ook wel vergunninghouders genoemd. Zolang een statushouder nog in een azc verblijft, valt hij onder de verantwoordelijkheid en regelgeving van COA. COA organiseert voor statushouders voorinburgering, waaronder taalonderwijs. De Wet inburgering 2021 maakt vroege start van de inburgering op het azc mogelijk. Een statushouder mag, ook al verblijft hij nog bij COA, vanaf het moment dat er een verblijfsvergunning is werken zonder dat een tewerkstellingsvergunning aangevraagd hoeft te worden.

Iedere gemeente in Nederland krijgt per half jaar op basis van inwoneraantallen een taakstelling om statushouders te huisvesten, de zogenaamde huisvestingstaakstelling vergunninghouders. COA koppelt statushouders aan de gemeente en de provincie ziet toe op realisatie van de taakstelling. Op het moment dat er woonruimte beschikbaar is en iemand wordt gehuisvest, ontvangt de statushouder maatschappelijke begeleiding om hem zelfredzaam te maken in de nieuwe omgeving. Dit is vastgelegd in de Wet Inburgering 2021. Iedere volwassen statushouder moet ook inburgeren met als doel zo snel mogelijk de Nederlandse taal leren op het voor hen hoogst haalbare niveau én volwaardig mee kunnen doen aan de Nederlandse samenleving, het liefst met betaald werk. Sinds de Wet inburgering 2021 heeft de gemeente de regie over het inburgeringstraject en begeleidt en ondersteunt de statushouders. De uitvoering van de Wet inburgering is belegd bij de Regionale Sociale Dienst en bij Vluchtelingenwerkgroep Utrechtse Heuvelrug.

Oekraïense ontheemden

Vluchtelingen uit Oekraïne vallen onder de Europese Richtlijn Tijdelijke Bescherming (RTB) en hebben op basis daarvan recht op bescherming in de Europese Unie, nog tot 4 maart 2028. Vanwege die status en omdat ze niet actief een asielpprocedure starten, worden zij aangeduid als ontheemden en niet als vluchtelingen. De gemeente is verantwoordelijk voor de opvang van Oekraïense ontheemden, voor het verstrekken van leefgeld en het innen van de eigen bijdrage in de woonkosten, maar ook voor onderwijs, Wmo en Jeugdwet. De zorg voor Oekraïners wordt vergoed via de Regeling Medische zorg Ontheemden (RMO). Zij mogen direct arbeid in loondienst verrichten zonder dat de werkgever eerst een tewerkstellingsvergunning moet aanvragen. Een melding bij het UWV volstaat.

Inmiddels is de Tijdelijke wet opvang ontheemden Oekraïne (TWOek) aangenomen waarmee de opvang van Oekraïners niet meer uitsluitend als een crisis- en veiligheidsvraagstuk wordt benaderd, maar als een wettelijke taak van gemeenten. Regelgeving omtrent opvang en verstrekkingen is vastgelegd in de Regeling opvang ontheemden Oekraïne (RooO).

Gemeenten ontvangen voor opvang en verstrekkingen een vergoeding van het Rijk.

Quote Illia

Nederlands leren gaat voor mij niet alleen over woorden en grammatica. Het gaat over vrijheid. Als ik de taal begrijp, komt de wereld om me heen dichterbij: mensen zijn opener en kansen reëler.

Nederlands geeft me vertrouwen in het dagelijks leven. Ik kan zelf zaken oplossen, communiceren met mensen, grappen begrijpen en me onderdeel voelen van de samenleving. Ik ben dan geen externe waarnemer meer. Als ik Nederlands spreek, toon ik respect voor het land waar ik woon en open ik tegelijkertijd deuren voor mijzelf. Het gaat ook om ontwikkeling. Elk nieuw woord is een kleine overwinning die me sterker maakt.

3. Landelijke ontwikkelingen

Het asielbeleid is landelijk volop in beweging. Het Europese Asiel- en Migratiepact is ingegaan op 12 juni 2026 evenals de Wet Invoering Tweestatusstelsel. De Europese Regeling Tijdelijke Bescherming voor Oekraïners is verlengd tot 4 maart 2028. Wij volgen de ontwikkelingen nauwgezet en lichten hieronder alvast enkele veranderingen toe. Duidelijk is dat het belangrijke wijzigingen zijn met gevolgen voor asielzoekers en statushouders, maar ook voor inburgering, maatschappelijke begeleiding, werk en integratie.

Asielopvang

Doel van het landelijk beleid is om de asiel opvangketen op orde te krijgen door meer controle en een verminderde instroom van asielmigranten. Doel is ook om voldoende vaste en flexibele opvangplekken van het COA te realiseren. Tot die tijd blijft de Wet gemeentelijke taak mogelijk maken voor asielopvangvoorzieningen (hierna: Spreidingwet) in stand. En de voorrang op huisvesting van statushouders in sociale huurwoningen wordt niet afgeschaft totdat er voldoende (tijdelijke) huisvesting beschikbaar is.

Meedoen wordt de norm. Asielzoekers die kansrijk zijn om een verblijfsvergunning te krijgen mogen vanaf het najaar 2026 al na drie maanden starten met werken. De IND bepaalt voor wie dit geldt en een tewerkstellingsvergunning blijft verplicht.

Europees Asiel- en Migratiepact en Wet invoering Tweestatusstelsel

De Wet invoering Tweestatusstelsel en het Europese Asiel- en Migratiepact (hierna: migratiepact) hebben grote gevolgen voor asielzoekers, statushouders, verblijfsstatus en nareizigers. Het belangrijkste doel van het migratiepact is om migratie in de gehele Europese Unie beter te beheersen, met snellere procedures, strengere controles aan de buitengrenzen en meer solidariteit tussen lidstaten. Vanaf 12 juni 2026 krijgt niemand meer een verblijfsvergunning voor onbepaalde tijd. Alle vergunningen zijn dan tijdelijk en 3 jaar geldig, daarna is verlenging nodig. Nareis kan alleen nog maar aangevraagd worden voor de partner met wie iemand wettelijk gehuwd is en voor de minderjarige biologische en geadopteerde kinderen. Alleenstaande minderjarige vluchtelingen kunnen nareis aanvragen voor hun ouders en minderjarige broers en zussen.

De Wet invoering Tweestatusstelsel maakt onderscheid tussen asielzoekers die naar Nederland komen. Men kan een tijdelijke verblijfsvergunning krijgen als vluchteling of als subsidiair beschermd. Vanaf 12 juni 2026 is er een onderscheid in de rechten van vluchtelingen en subsidiair beschermden. De verblijfsvergunning van subsidiair beschermden kan worden ingetrokken als het land van herkomst weer veilig is. Nareis mag pas na twee jaar aangevraagd worden als voldaan wordt aan de eisen van huisvesting en voldoende vaste middelen van bestaan om in het levensonderhoud van het gezin te kunnen voorzien.

Er is zowel in het migratiepact als in de Wet invoering Tweestatusstelsel niet voorzien in overgangsrecht. Dit betekent dat de nieuwe, strengere asielregels en procedures direct van toepassing zijn vanaf hun inwerkingtreding, ook op lopende asielaanvragen, reeds ingediende nareisaanvragen en aanvragen voor verlenging van de verblijfsvergunning. De IND heeft aangegeven vooral nieuwe asielaanvragen (ingediend na 12 juni) op te pakken. Dat heeft verstrekken gevolgen voor lopende asielaanvragen en dus voor de personen in de azc's die een asielaanvraag of nareisaanvraag hebben ingediend. De verwachting is dat de afhandeling hiervan drie jaar of langer vertraging oploopt.

Spreidingswet

Gemeenten moeten zorgen voor voldoende opvangplekken voor asielzoekers. Dit staat in de Spreidingswet. De minister publiceert een indicatieve verdeling per gemeente, alsmede de opgaaf voor provincies. De indicatieve verdeling voor gemeenten is berekend op basis van inwoneraantal en gecorrigeerd met het welvaartsniveau van een gemeente. De indicatieve verdeling voor onze gemeente is 287 asiel opvangplekken. Alle gemeenten in de provincie Utrecht dragen er samen aan bij om de provinciale opgaaf te realiseren. De minister neemt op 31 december 2026 per gemeente een verdeelbesluit en dat wordt gezien als de wettelijke taak.

De Spreidingswet kent een 2-jarige cyclus. In de vorige cyclus (2024-2025) was de indicatieve opgaaf 313 asiel opvangplekken en het verdeelbesluit werd vastgesteld op 525 asiel opvangplekken vanwege onze langjarige bestuursovereenkomst met COA voor 525 asiel opvangplekken in azc Leersum.

Woonruimte

De landelijke politiek zet in op het mogelijk maken van meer en sneller bouwen door minder regelgeving en procedures en op doorstroom in de woningmarkt. Statushouders huisvesten staat door de krapte op de woningmarkt onder druk. Hierdoor verblijven in de azc's veel statushouders die zouden moeten doorstromen naar een woning. Dit is mede oorzaak van de verstopping in de asiel opvangketen. Het is voor veel gemeenten niet mogelijk om statushouders en andere aandachtsgroepen binnen een acceptabele termijn van woonruimte te voorzien. Ook zijn de wachttijden voor reguliere woningzoekenden erg lang. Een landelijke ontwikkeling is tijdelijke woonruimte realiseren waar statushouders terecht kunnen totdat bijvoorbeeld de nareizigers arriveren of totdat er een passende woning beschikbaar is.

Centraal Orgaan opvang asielzoekers

Het COA heeft een tekort aan opvangplekken voor asielzoekers. Daarom heeft zij besloten om nareizende gezinsleden niet meer in een azc op te vangen. Zij komen direct naar de gemeente waar de referent (statushouder die de nareis heeft aangevraagd) al woont. Deze woont echter in een eenpersoons woning of kamer. De familie kan daar niet zonder risico bij intrekken, maar dakloosheid is ook niet wenselijk. Onze gemeente kijkt daarom vaak uit naar tijdelijke huisvesting in afwachting van een passende sociale huurwoning.

Oekraïense ontheemden

De Richtlijn Tijdelijke Bescherming Oekraïense ontheemden EU is met een jaar verlengd tot 4 maart 2028. Nieuwe instroom van personen die in Oekraïne onder de dienstplicht vallen mogen wij niet meer opvangen en ontheemden die in een ander Europees land tijdelijke bescherming hebben gekregen mogen niet meer naar Nederland verhuizen. Landelijk wordt gewerkt aan het vormgeven van de transitie naar reguliere wet- en regelgeving wanneer de Richtlijn Tijdelijke Bescherming eindigt.

4. Opvang asielzoekers

We bieden vluchtelingen niet alleen een verblijfsplek, maar we faciliteren ook participatie, (vrijwilligers) werk en taalontwikkeling. Dit doen we samen met inwoners, (vrijwilligers) organisaties, werkgevers en het COA. Via de Meedoenbalie van COA op azc Leersum kunnen asielzoekers zich aanmelden voor activiteiten als vrijwilligerswerk, sport en taalles op de locatie of in de dorpen. Meedoen draagt bij aan een zinvolle daginvulling en welbevinden. Hierover meer in hoofdstuk 8.

We vinden het belangrijk dat asielzoekers in een azc worden geplaatst waar zij gedurende hun gehele procedure verblijven en dus kunnen integreren en sociale relaties aangaan. Bij het verkrijgen van een verblijfsvergunning vinden wij het van belang dat zij worden gekoppeld aan een gemeente in de regio van het azc waarin zij langdurig verbleven, zodat sociale relaties en werk in stand kunnen blijven.

In asielzoekerscentrum (azc) Leersum worden al sinds 1989 asielzoekers opgevangen. Op dit moment heeft de gemeente een langlopende bestuursovereenkomst met het COA voor azc Leersum. De overeenkomst loopt tot 23 november 2051, voor 525 opvangplekken. We voldoen hiermee aan de opgave uit de Spreidingswet en openen geen andere asielopvanglocatie. Voor het hebben van een asielopvanglocatie ontvangt de gemeente jaarlijks een uitkering van het COA. Dit is voldoende voor de bekostiging van de meerkosten die het hebben van een azc met zich meebrengt.

De asielopvang is een verantwoordelijkheid van het COA, maar als gemeente blijven we nauw betrokken. In de verdere uitwerking worden de taken en verantwoordelijkheden van het COA niet beschreven, maar beperken we ons tot de gemeentelijke bijdrage aan de asielopvang en de samenwerking met COA. Belangrijk vinden we een menswaardige, veilige en toekomstbestendige asielopvang en een asielopvang die geschikt is voor kinderen en jongeren.

Wettelijk kader Spreidingswet

We blijven bij COA aandacht vragen voor plaatsing van asielzoekers in een azc-locatie waar zij de gehele tijd van hun procedure verblijven en van waaruit ze na verkrijgen van een verblijfsvergunning aan een gemeente in de directe omgeving gekoppeld worden voor huisvesting.

Citaat Christiana: “In ons land mogen vrouwen niet fietsen. Als de buurvrouw dat ziet dan waarschuwt ze je moeder. Ga koken!”

1 Menswaardige, veilige en toekomstbestendige asielopvang

We vinden leefomstandigheden, welbevinden en veiligheid belangrijk. Daarom is COA in 2025 gestart met de algehele renovatie van azc Leersum. De renovatie wordt gefaseerd uitgevoerd, omdat het aantal opvangplekken steeds gegarandeerd moet blijven. Gaandeweg voldoet de locatie voor een steeds groter deel aan de eisen van deze tijd. Gepland is dat de renovatie in 2032 gereed is. Dan is de locatie ook toekomstbestendig, wat betekent dat de locatie bij lagere asielinstroom (deels) ingezet kan worden voor huisvesting van andere doelgroepen. In de renovatieplannen borgen we voldoende ruimte voor maatschappelijke activiteiten.

Het doel is een veilige woon- en leefomgeving voor bewoners, medewerkers, vrijwilligers en omwonenden. Voor bewoners is de leefomgeving menswaardig en er zijn voldoende recreatie-/sportmogelijkheden en activiteiten. We hebben ook als doel dat bewoners veilig op pad kunnen op de fiets.

Reguliere begroting

COA, Politie, Prima Perspectief, gemeente

Acties / inspanningen

Gemeente en COA onderhouden korte lijnen en een open relatie met elkaar. Vanuit de gemeente zijn beleid, openbare orde en veiligheid, handhaving en communicatie betrokken.

Doorlopend

Reguliere begroting

De gemeente is via een projectleider betrokken bij de renovatieplannen.

Tijdlijn 2032

Reguliere begroting

De gemeente faciliteert de fietsenwerkplaats en fietslessen.

Doorlopend

Reguliere begroting, subsidie

De gemeente faciliteert vrijwilligerswerk en activiteiten.

Doorlopend

Reguliere begroting, subsidie

2 Asielopvang geschikt voor kinderen en jongeren

Asielzoekerscentrum Leersum is kindvriendelijk. Bij de renovatie is hier aandacht voor, maar er is meer voor nodig. Het is van belang dat kinderen en jongeren ruimte hebben en veiligheid ervaren om van de opgedane schade, door hun vlucht, te herstellen. En dat zij zich kunnen ontwikkelen door kansen op onderwijs en continuïteit van onderwijs en door continuïteit in zorg en sociale contacten. Hechting en nieuwe vriendschappen zijn belangrijk voor hun sociale ontwikkeling en welbevinden. Het azc heeft daarvoor ook een basisschool van Wereldkidz voor 60 leerlingen die de gemeente in 2025 heeft vernieuwd. Bij voldoende taalvaardigheid is er doorstroom naar regulier onderwijs. Middelbare scholieren gaan naar het middelbaar nieuwkomer onderwijs.

Het doel is om een omgeving te creëren waarin kinderen en jongeren zich veilig voelen en zich kunnen ontwikkelen.

Jeugdwet (Decentralisatie Uitkering voor asielopvang), Vroeg voorschoolse educatie, overeenkomsten en subsidies.

O.a. Wereldkidz, Stichting De Vrolijkheid, Stichting Safe & Sound, Gezondheids Zorg Asielzoekers (GZA), Harlekijn, Youké, Stichting Sociale Dorpsteams, COA, Ithaka, Leerplicht, vrijwilligers, gemeente.

Acties / inspanningen

De gemeente faciliteert vroeg voorschoolse educatie via de peuterspeelzaal.

Doorlopend

Reguliere begroting

De gemeente faciliteert knutselactiviteiten en therapeutische beeldende vorming.

Doorlopend

Reguliere begroting

De gemeente faciliteert deelname aan sport en cultuur.

Doorlopend

Reguliere begroting

De gemeente is wettelijk verantwoordelijk voor uitvoering van de Jeugdwet voor jongeren woonachtig in het azc.

Doorlopend

Reguliere begroting

De gemeente zet extra in op de Leerplicht en Kwalificatieplicht. De leerplichtambtenaren begeleiden kinderen en jongeren, zodat ze dezelfde kansen krijgen als alle andere kinderen en jongeren in Nederland.

Doorlopend

Reguliere begroting

We blijven bij COA aandacht vragen voor plaatsing van gezinnen in azc Leersum vanwege de aanwezige basisschool en we vragen om de gezinnen niet te verhuizen met als doel:

- Geen kinderen meer zonder onderwijs in de asielopvangketen.
- Stabiliteit en continuïteit in onderwijs en sociale relaties.

5. Opvang alleenstaande minderjarige vreemdelingen met een verblijfsvergunning

Wij vinden het belangrijk om een bijdrage te leveren aan een veilige en waardige opvang van minderjarige alleenstaande statushouders in een huiselijke omgeving, zodat zij zich kunnen ontwikkelen en integreren. Deze jongeren zijn als alleenstaande minderjarige vreemdeling (amv) naar Nederland gekomen en hebben inmiddels een verblijfsvergunning. Stichting Nidos is verantwoordelijk voor voogdij, opvang en begeleiding van deze groep statushouders en zij hebben in Driebergen de kleinschalige kinderwoongroep (KWG) voor 12 jongeren in de leeftijd van 15-18 jaar met 24/7 begeleiding. In Doorn is een kleinschalige wooneenheid (KWE) voor 5 jongeren die vaak 18+ zijn met ambulante begeleiding. Tot 18 jaar hebben de jongeren een voogd van Nidos. Ze kunnen na hun 18e kiezen voor verlengde opvang bij Nidos, tot maximaal 21 jaar. Maar ze kunnen op hun 18e ook kiezen om zelfstandig in de gemeente te gaan wonen. In deze laatste situatie komen zij bij de gemeente op de wachtlijst voor huisvesting. Alle jongeren hebben een

aanvraag gedaan voor gezinshereniging met ouders en minderjarige broers en zussen. Als de familieleden arriveren, wordt de jongere samen met zijn familie in onze gemeente gehuisvest.

Het huisvesten van amv-jongeren is onderdeel van de huisvestingstaakstelling vergunninghouders die de gemeente heeft. Door huisvesting van deze jongeren in een woongroep van Nidos hebben we minder sociale huurwoningen nodig om aan de taakstelling te voldoen.

Wettelijk kader

Indicatieve opgave amv als onderdeel van de huisvestingstaakstelling voor vergunninghouders.
Leerplichtwet 1969: Leerplicht en Kwalificatieplicht.

We vragen bij Nidos aandacht voor continuïteit van onderwijs en sociale relaties bij plaatsing van jongeren in een opvanglocatie.

Amv-statushouders

De voogdij, opvang en begeleiding van alleenstaande minderjarige statushouders die in een woonlocatie van Stichting Nidos verblijven, is primair de verantwoordelijkheid van Nidos. Zij dragen zorg voor de dagelijkse begeleiding, het toezicht op de ontwikkeling van de jongeren en het creëren van een veilige, stabiele leefomgeving. Nidos informeert de gemeente over hoe het met de jongeren gaat, welke problematiek zich voordoet en welke ondersteuning er vanuit de gemeente nodig kan zijn. Deze informatie-uitwisseling is essentieel om tijdig te kunnen inspelen op individuele situaties en om gezamenlijk passende trajecten vorm te geven.

Voor de gemeente ligt de verantwoordelijkheid bij de wettelijke taken die zij heeft op het gebied van huisvesting, onderwijs, zorg, jeugdhulp, inburgering en participatie. Daarnaast faciliteert de gemeente de integratie van amv's via toegang tot sportverenigingen, vrijwilligerswerk en andere activiteiten die bijdragen aan een verbinding met de samenleving. Op deze manier ontstaat er voor jongeren een breed netwerk waarin zij zich kunnen ontwikkelen, participeren en een toekomst kunnen opbouwen. Vanuit de gezamenlijke verantwoordelijkheid verwachten we van Nidos dat zij een goede buur zijn in de wijk en dat zij waar mogelijk samenwerking zoeken met lokale partners. Dit betekent dat de woonlocatie onderdeel is van de gemeenschap, dat er rekening wordt gehouden met de omgeving en dat kansen voor verbinding worden benut. Open communicatie, zichtbare aanwezigheid en participatie in de buurt dragen bij aan begrip, veiligheid en draagvlak.

Het doel is dat amv-statushouders kunnen integreren in onze gemeente, een baantje vinden, onderwijs volgen en een toekomst opbouwen.

De opvang wordt door Stichting Nidos gefinancierd.

o.a. Stichting Nidos, Nidos Eigen Opvang, Nidos Voogdij, Stichting Sociale Dorpsteams, Vluchtelingenwerkgroep, middelbaar nieuwkomer onderwijs, Regionale Sociale Dienst, wijkagent, gemeente.

Acties / inspanningen

We faciliteren netwerkcontacten voor onder andere inburgering, financiën, jeugdhulp/Wmo.

Doorlopend

Reguliere begroting

Doorlopend

Reguliere begroting

We faciliteren hulp bij gezinshereniging via Vluchtelingenwerkgroep en een regiefunctie van de Stichting Sociale Dorpsteams op deze doelgroep.

Doorlopend

Reguliere begroting

Doorlopend

Reguliere begroting

We faciliteren mogelijkheden voor integratie via bestaande netwerken en sport.

Doorlopend

Reguliere begroting

Doorlopend

Reguliere begroting

We zorgen voor passende huisvesting als een jongere na zijn 18e jaar kiest voor huisvesting door de gemeente of als zijn gezinsleden arriveren.

We zetten extra in op de Leerplicht en Kwalificatieplicht. De leerplichtambtenaren begeleiden kinderen en jongeren, zodat ze dezelfde kansen krijgen als alle andere jongeren in Nederland.

6. Opvang Oekraïense ontheemden

We vinden het belangrijk om een bijdrage te leveren aan de opvang van Oekraïense ontheemden. Dat doen we al vanaf het begin van de oorlog, samen met vele vrijwilligers. Medio april 2025 is de gemeentelijk opvang van Oekraïense ontheemden naar Buitenplaats Schoonoord in Doorn verplaatst. Iedereen heeft een (gedeelde) kamer met eigen sanitair en families zijn bij elkaar op een kamer. Keukenfaciliteiten worden gedeeld. Niet voor iedereen is dit een ideale situatie, maar we zijn blij dat we een locatie hebben gevonden om de opvang voort te zetten en de kwaliteit is goed. Er wonen 113 bewoners in de gemeentelijke opvanglocatie en 80 in particuliere opvang of zelfstandig. De Oekraïense ontheemden vallen onder de Europese Tijdelijke Beschermingsregeling en die is verlengd tot 4 maart 2028. De Rijksoverheid werkt aan een transitie voor de situatie na afloop van de RTB. Het merendeel van de Oekraïners werkt en werkenden betalen een eigen bijdrage aan de opvang.

We bieden in onze opvanglocatie ook verblijf aan revaliderende Oekraïners. Zij zijn naar Nederland gekomen voor behandeling en zijn daarna gaan revalideren bij het Militair Revalidatie Centrum in Doorn. Als ze goed genoeg hersteld zijn voor ambulante revalidatie, dan verblijven ze gedurende dat traject in onze opvang. Merendeels betreft het militairen die na revalidatie terug gaan naar Oekraïne.

Wettelijk kader

De gemeentelijke taak richt zich op het bieden van opvang en daarvoor kunnen voorzieningen nodig zijn.

- Regeling Tijdelijke Bescherming EU tot 4 maart 2028
- Tijdelijke Wet opvang ontheemden Oekraïne
- Regeling opvang ontheemden Oekraïne
- Bekostiging opvang ontheemden Oekraïne

Stedenband

In mei 2024 is onze gemeente een stedenband aangegaan met de gemeente Ochakiv in Oekraïne. Een stedenband aangaan is een duidelijk signaal van ons niet aflatend commitment aan Oekraïne. De focus van de gemeente ligt op de functie van liaison tussen het in de gemeente gelegen Veteraneninstituut en het Militair Revalidatiecentrum enerzijds en de Oekraïense gemeente Ochakiv anderzijds.

Kinderen uit Ochakiv op bezoek

Frits Naafs: *"Ik heb regelmatig contact met de burgemeester van Ochakiv en dan bespreken we ook hoe we invulling kunnen geven aan de stedenband. In november deed hij het verzoek of 90 kinderen uit zijn gemeente twee weken bij ons konden verblijven voor rust, lekker buiten zijn, leuke dingen doen en aansterken. Daar heb ik niet lang over na hoeven denken."*

We hebben inwoners gevraagd dit met ons te organiseren en daarop is massaal gereageerd. Echt hartverwarmend. Vrijwilligers maken drie keer per dag een maaltijd en tussendoor is er tijd voor aangeboden activiteiten of een moment van rust om zelf te spelen met aangeboden lego of knutselspullen. Ze genieten van buiten zijn. Een voetbal clinic, padel, een dagje dieren tuin, ze glunderen. De aanwezige sportleraar vertelt dat het thuis te gevaarlijk is om buiten te zijn. Het onderwijs is onder de grond en daar is geen ruimte voor sport of bewegen. Dat merken we ook aan de kinderen. Ze zijn snel moe, maar ze sterken ook aan door het vele fruit dat ze eten, gezonde maaltijden, frisse buitenlucht. Het is een genot om ze twee weken in onze gemeente te gast te hebben.

Inmiddels hebben we twee keer een groep van ruim 30 Oekraïense kinderen uit Ochakiv te gast gehad en in november komt de derde groep. We kijken er nu al naar uit.

1 Opvang Oekraïense ontheemden

De opvang van Oekraïense ontheemden is belegd bij gemeenten. Wij hebben hiertoe een opvanglocatie op Buitenplaats Schoonoord met een huurovereenkomst voor vijf jaar tot 31 december 2029, met een mogelijkheid tot verlenging. De gemeente is naast opvang verantwoordelijk voor verstrekkingen, onderwijs en zorg.

Een veilige, leefbare en prettige woonomgeving voor Oekraïense ontheemden in onze gemeente. Hiertoe exploiteren we een gemeentelijke opvanglocatie voor ongeveer 110 Oekraïense ontheemden totdat deze overbodig is geworden. We faciliteren opvang voor ambulante revaliderende militairen vanuit een samenwerking met het Militair Revalidatiecentrum.

Bekostiging opvang ontheemden Oekraïne

O.a. Regionale Sociale Dienst, Stichting Sociale Dorpsteams, woonbegeleiding, huismeester, beveiliging, vrijwilligers, Militair Revalidatiecentrum, gemeente.

Acties / inspanningen

De gemeente faciliteert locatiemanagement.

Doorlopend

Oekraïne-begroting

De gemeente faciliteert woonbegeleiding aan bewoners, in de eigen taal.

Doorlopend

Oekraïne-begroting

De gemeente is verantwoordelijk voor een veilige, schone en kwalitatief goede gemeentelijke opvang.

Doorlopend

Oekraïne-begroting

De gemeente faciliteert de verstrekking van leefgeld en de inning van de eigen bijdrage in de woonkosten.

Doorlopend

Oekraïne-begroting

2 Voorzieningen

De oorlog duurt langer dan voorzien. Als gevolg daarvan leven de Oekraïners al langdurig met elkaar samen in een opvanglocatie, met beperkte eigen ruimte, en gedeelde voorzieningen. Het toekomstperspectief ontbreekt en in het thuisland leven familieleden en bekenden in gevaar.

We stellen ons tot doel om de Oekraïense ontheemden te ondersteunen. We helpen hen bij het vinden van de juiste zorg of begeleiding en we proberen hen zelfredzaam te maken.

Bekostiging opvang ontheemden Oekraïne

Stichting Sociale Dorpsteams, Trauma Care Company, Taalcoaching Heuvelrug, gemeente.

Acties / inspanningen

De gemeente faciliteert psychologische ondersteuning voor ouders en kinderen

Doorlopend

Oekraïne-begroting

De gemeente faciliteert taallessen door een NT2 docent en stimuleert deelname aan deze lessen.

Doorlopend

Subsidie, Oekraïne-begroting

De gemeente onderzoekt behoeften onder kinderen en jongeren voor vermaak of activiteiten op de locatie.

Doorlopend

Oekraïne-begroting

7. Wonen

Een passende woonplek, die aansluit bij de levensfase en prettig aanvoelt, heeft grote invloed op het welbevinden van inwoners. Het organiseren hiervan blijft een uitdaging door het beperkte aanbod en beperkte aantal mutaties in de sociale huurvoorraad. Toch vinden we het belangrijk dat zowel reguliere woningzoekenden als wettelijke aandachtsgroepen, bijvoorbeeld statushouders, kunnen beschikken over passende woonruimte. We beperken ons in deze Uitvoeringsagenda nieuwkomers tot de huisvestingsopgave voor statushouders.

Onze woningcorporaties wijzen woningen toe aan statushouders en daarbij wordt rekening gehouden met de leefbaarheid en sociale samenhang in onze dorpen. Het doel is altijd om een passende woning voor de omvang van het gezin te vinden en daarbij rekening te houden met eventuele bijzonderheden zoals een lichamelijke beperking. We hebben een nauwe en goede samenwerking met de woningcorporaties. In onze prestatieafspraken met hen staan afspraken over een maximaal aantal woningen dat aan bijzondere doelgroepen, waaronder statushouders, mag worden toegekend. De afgelopen jaren bleven we onder dit aantal.

Gezinshereniging

Wanneer statushouders nareis van gezinsleden hebben aangevraagd, maar nog in afwachting zijn van besluitvorming, worden zij in een doorstroomlocatie of -woning gehuisvest. Wanneer de nareizigers aankomen volgt zo spoedig mogelijk passende huisvesting in permanente woonruimte. Sinds eind 2025 vangt COA nareizende gezinsleden niet meer op. Dit betekent dat zij direct naar de gemeente komen. De statushouder die gezinshereniging heeft aangevraagd woont echter in woonruimte voor 1 persoon, waardoor zijn/haar gezin er niet bij in kan wonen. In die situaties zoeken we naar tijdelijke huisvesting totdat er een woning voor het gehele gezin beschikbaar komt.

De afgelopen jaren is het ons vaak niet gelukt om de huisvestingstaakstelling voor statushouders volledig te realiseren. Daarom onderzoeken we aanvullende, soms tijdelijke, woonvormen om de capaciteit te vergroten. Zo maken we gebruik van de Uitkering Tijdelijk Onderdak van het COA en proberen we panden te vinden die als doorstroomlocatie kunnen dienen als tijdelijke tussenoplossing totdat permanente huisvesting beschikbaar is. Ook stimuleren we woningdelen als structurele oplossing voor het woningtekort. Tijdelijke woonruimte is een tussenoplossing. Een voorbeeld van een tijdelijke woonoplossing is de kamergewijze verhuur aan statushouders in een voormalige personeelsflat van Bartiméus. Na verloop van tijd, als nareizigers arriveren of als de verblijfsduur vanwege regelgeving is verstreken, moet er alsnog verhuisd worden naar passende permanente woonruimte. De gemeente werkt daarom aan het realiseren van meer betaalbare woningen.

Wettelijk kader

Huisvestingstaakstelling vergunninghouders

Tijdelijk Onderdak

De Decentralisatie Uitkering Tijdelijk Onderdak heeft tot doel om statushouders te laten uitstromen uit azc locaties. COA betaalt nog tot 6 maanden het leefgeld van de statushouder en ook de zorgverzekering blijft via COA. De gemeente krijgt bij een plaatsing in tijdelijke huisvesting een vergoeding voor overige kosten en de huur van de tijdelijke locatie. Een plaatsing in tijdelijke woonruimte telt mee voor de huisvestingstaakstelling.

Doorstroomlocaties

Doorstroomlocaties zijn tijdelijke verblijfslocaties als voorportaal voor passende huisvesting in sociale huur. De gemeente zoekt hiervoor locaties die voor korte of langere termijn beschikbaar zijn en voldoen aan diverse lokale beleidskaders en de voorwaarden die het Rijk stelt aan een doorstroomlocatie, maar de kansen zijn beperkt. Het Rijk stelt financiële regelingen beschikbaar voor gemeenten, voor de realisatie-, inrichting- en plaatsingskosten.

Woningdelen

Het doel is om een aantal alleengaande statushouders, die in afwachting zijn van hun familie die naar Nederland komt, met elkaar te laten samenwonen in een geschikte woning van een woningcorporatie. Dit doen we omdat we het belangrijk vinden dat mensen die in afwachting zijn van de IND-beslissing over hun gezinshereniging, wel kunnen beginnen met participeren en integreren in hun nieuwe gemeente. Daarnaast maken we door woningdelen effectiever gebruik van de schaarse sociale huurwoningen. Recentelijk is in het addendum op de Woonzorgvisie vastgelegd dat twee mensen die geen duurzaam huishouden vormen vergunningsvrij kunnen woningdelen. Daarnaast is het inwonen van maximaal twee mensen bij een hoofdbewoner vergunningsvrij gemaakt.

In Bartiméus worden sinds 2017 statushouders gehuisvest in de voormalige personeelsflat. Er zijn vijftien kamers beschikbaar gesteld, waarvan twaalf voor mannen en drie voor vrouwen. Statushouders krijgen een driejarig huurcontract van NabijWonen. Na drie jaar krijgen alleenstaanden een eenmalig aanbod voor een passende woning. Alleengaanden krijgen samen met hun nareizigers een passende woning aangeboden.

1 (Tijdelijke) Woonruimte

Het huisvesten van statushouders in onze gemeente is een uitdaging. De krapte op de woningmarkt, zeker in de sociale huursector en het middensegment, is groot. We zien een oplossing in (tijdelijke) woonruimte toevoegen aan de bestaande woningvoorraad. Een plaatsing in tijdelijke woonruimte telt mee voor de realisatie van de huisvestingstaakstelling.

Het doel is om andere (tijdelijke) woonvormen te realiseren of mogelijkheden die zich tijdelijk voordoen te benutten en daarmee de woningvoorraad te vergroten.

Doelgroep Flexibele Regeling, Stimuleringsregeling Flex- en transformatiewoningen, Regeling huisvesting grote gezinnen vergunninghouders en Decentralisatie Uitkering Tijdelijk Onderdak.

O.a. Woningcorporaties (NabijWonen, Rhenam Wonen, Habion en Woonzorg Nederland), Smartbuilds, particuliere initiatiefnemers, gemeente.

Acties / inspanningen

We continueren het project om tijdelijke huisvesting te realiseren.

2026-2028

Beschikbare regelingen

We realiseren flexwoningen, waarvan volgens afspraak 30% procent bestemd is voor statushouders.

2026-2028

Beschikbare regelingen

We creëren voldoende tijdelijke woonplekken in de gemeente (verspreid over de dorpen) en houden bestaande in stand.

Doorlopend

Beschikbare regelingen

Bij het realiseren van (tijdelijke) woonplekken houden we rekening met de samenstelling van huishoudens.

2026-2028

Beschikbare regelingen

Bij tijdelijke woonlocaties organiseren we waar nodig passende begeleiding.

Doorlopend

Reguliere begroting

We zorgen voor tijdelijk onderdak voor nareizende gezinsleden die niet door COA kunnen worden opgevangen.

Doorlopend

Beschikbare regelingen

2 Huisvesting

We vinden het belangrijk dat statushouders zo passend en duurzaam mogelijk worden gehuisvest binnen de beschikbare mogelijkheden. Hiervoor werken we nauw samen met de woningcorporaties en Vluchtelingwerkgroep. Daarbij houden we nadrukkelijk rekening met de leefbaarheid en de sociale samenhang in onze dorpen. Bij (tijdelijke) woonvormen waarin meerdere statushouders een woning of woonruimte delen, is een zorgvuldige matching van bewoners essentieel. Een goede match vergroot het woonsucces en voorkomt overlast of ongewenste verhuizingen.

Het doel is om passend te huisvesten en te voldoen aan de huisvestingstaakstelling waarbij we aandacht hebben voor sociale samenhang in de dorpen.

Reguliere begroting

Woningcorporaties (NabijWonen, Rhenam Wonen, Habion en Woonzorg Nederland), Smartbuilds, particuliere initiatiefnemers, Zorg-opmaat, Stichting Sociale Dorpsteams, Bartiméus, Vluchtelingenwerkgroep, Regionale Sociale Dienst (RSD) en gemeente

Acties / inspanningen

We maken een welkomstpakket voor nieuwkomers.

2026-2027

Extra middelen

We houden, conform de prestatieafspraken, oog voor de leefbaarheid en sociale samenhang in onze dorpen.

Doorlopend

Reguliere begroting

We hebben aandacht voor integratie en zelfredzaamheid van statushouders

Doorlopend

Reguliere begroting

We hebben aandacht voor matching van bewoners in tijdelijke woonruimte en voor het samenleven.

Doorlopend

Reguliere begroting

8. Meedoen

Meedoen in de samenleving is een voorwaarde om je ergens thuis te voelen. Voor iedereen – en zeker voor nieuwkomers – is het essentieel om deel uit te maken van het dagelijks leven in de buurt, op school, op het werk of binnen verenigingen. Door actief onderdeel te worden van de gemeenschap ontstaan verbindingen die bijdragen aan wederzijds begrip, vertrouwen en sociale cohesie. Integratie begint niet pas wanneer iemand perfect Nederlands spreekt of officieel statushouder is; het begint vanaf het eerste contact. Een praatje met een buur, een ontmoeting bij een sportclub of deelname aan buurtactiviteiten helpt nieuwkomers om de Nederlandse gewoonten en gebruiken te leren kennen.

Vroegtijdig en regelmatig contact tussen nieuwkomers en inwoners bevordert wederzijds begrip en draagt bij aan een veilig en leefbaar sociaal klimaat. Interactie helpt nieuwkomers om de lokale context, normen en waarden te begrijpen. Bewoners krijgen op hun beurt inzicht in de achtergrond en situatie van nieuwkomers, wat bijdraagt aan positieve beeldvorming en vermindering van afstand die soms ervaren kan worden.

8.1 Taal

Taal is een sleutel tot zelfstandigheid. Wanneer nieuwkomers de Nederlandse taal leren, kunnen zij zichzelf beter redden in het dagelijks leven: van het doen van boodschappen tot het begrijpen van regels en het meedoen aan gesprekken op straat. Taal maakt het ook makkelijker om vriendschappen te sluiten en deel te nemen aan vrijwilligers- of betaald werk of onderwijs te volgen. Bovendien maakt het leren van de taal mensen zelfverzekerder; het geeft ruimte om vragen te stellen, om mee te praten.

Volwassenen

Vanaf aankomst in het azc of in de Oekraïne-opvang faciliteren we voor volwassenen het leren van de Nederlandse taal via vrijwilligers of in klasjes met een NT2 docent. Dit doen we omdat taalontwikkeling zo belangrijk is en deuren opent naar werk en integratie. Bij het verkrijgen van een verblijfsvergunning vindt taalonderwijs voor volwassen statushouders die nog op een azc verblijven plaats via voorinburgering, door COA georganiseerd. Tussen aankomst in het azc en het verkrijgen van een verblijfsvergunning zit vaak jaren. We bekijken met COA samen hoe we in deze periode een divers taalaanbod kunnen faciliteren. Na huisvesting in de gemeente, of al bij vroege start inburgering vanaf het azc, gaan statushouders inburgeren via de Wet inburgering 2021 en krijgen zij taallessen. Ook dan is er steeds ondersteuning door taalvrijwilligers mogelijk.

Wettelijk kader

Leerplicht en kwalificatieplicht.
Wet inburgering 2021.

Kinderen en jongeren

Toegang tot onderwijs is essentieel voor taal- en persoonlijke ontwikkeling en integratie. Continuïteit van onderwijs draagt bij aan behoud van sociale relaties. We zorgen ervoor dat alle kinderen van nieuwkomers de kans krijgen om deel te nemen aan voorschoolse educatie, (nieuwkomer) basisonderwijs en middelbaar (nieuwkomer) onderwijs. Dit maken we niet alleen fysiek mogelijk, maar we ondersteunen en motiveren hen hier ook bij. Hun ingewikkelde situatie maakt dat niet naar school gaan niet altijd voortkomt uit onwelwillendheid, maar wordt veroorzaakt door hun persoonlijke situatie. Asielzoekers die 18 jaar worden hebben geen recht meer op onderwijs. COA en vrijwilligersorganisaties zetten zich er voor in om toch ontwikkeling en een daginvulling te faciliteren.

Taalontwikkeling

Taalvaardigheid is voor alle nieuwkomers belangrijk, het opent deuren en maakt interactie mogelijk. Taalontwikkeling vanaf een vroeg moment in de opvang en ondersteuning bij inburgering is niet in regelingen vastgelegd. We faciliteren dit omdat we het belangrijk vinden.

Iedereen krijgt de kans om vanaf het eerste moment in de opvang de Nederlandse taal te leren en we ondersteunen statushouders bij hun taalontwikkeling in de inburgering. Deelname aan onderwijs door kinderen en jongeren vinden we belangrijk. We motiveren hen en houden hierop toezicht.

Subsidies, reguliere begroting

O.a. Taalcoaching Heuvelrug, COA, Stichting Vluchtelingkansen, Leefgemeenschap Bethanië, onderwijsinstellingen, gemeente

Acties / inspanningen

We stimuleren en faciliteren een diversiteit aan mogelijkheden voor taalontwikkeling in de asielopvang en we behouden de groepslessen basaal Nederlands op het azc.

Doorlopend

Begrotingen en extra middelen

Doorlopend

Reguliere begroting, subsidie

We faciliteren taalmaatjes voor statushouders.

Doorlopend

Reguliere begroting

We zetten ons er voor in dat alle kinderen van nieuwkomers kunnen deelnemen aan voorschoolse educatie, (nieuwkomer) basisonderwijs en middelbaar (nieuwkomer) onderwijs.

Doorlopend

Reguliere begroting

We faciliteren taallessen voor Oekraïense ontheemden en stimuleren deelname.

We vragen bij COA aandacht voor het stimuleren van taalontwikkeling en het organiseren van diverse mogelijkheden daarvoor, zodat er voor alle bewoners aanbod is om de Nederlandse taal te leren. We vragen ook aandacht voor het stimuleren of verplicht stellen van deelname aan voorinburgering als iemand een verblijfsvergunning heeft gekregen.

8.2 Werk

Werk en meedoen is de norm en heeft grote meerwaarde in het proces van integratie. Het geeft mensen een doel, zingeving en structuur. Van nieuwkomers is bekend dat ze graag hun bijdrage willen leveren aan de samenleving en dat de bereidheid tot werken groot is. Voor asielzoekers die nog niet mogen werken of voor gehuisveste statushouders die starten met participatie is vrijwilligerswerk vaak een eerste stap naar een betekenisvolle dag invulling. Voor nieuwkomers die wel betaald werk kunnen en mogen uitoefenen, is een baan een motor voor integratie. Op de werkvloer worden taalvaardigheden sneller ontwikkeld en ontstaan vanzelf sociale contacten.

Meedoen in de asielopvang draagt ook bij aan de veiligheid en beheersbaarheid op een azc locatie. We faciliteren al een aantal jaren de mogelijkheid tot (vrijwilligers)werk voor bewoners van het azc en horen terug dat participatie de bewoners een gevoel van eigenwaarde geeft en dat ze blij zijn iets terug te kunnen doen voor het land waar ze mogen verblijven.

Deze Uitvoeringsagenda nieuwkomers sluit voor het onderwerp 'werk' aan bij het project ZOU Werkt! In dit project werken gemeenten, RSD en Biga Groep een samenhangende aanpak uit om (re)integratie naar werk vorm te geven. Daarbij vormen asielzoekers en (gehuisveste) statushouders een belangrijke doelgroep. Statushouders die in ons azc verblijven en aan onze gemeente gekoppeld zijn gaan we vanaf het azc al begeleiden naar passend werk dat behouden kan blijven tijdens de inburgering. Zo ontstaan duale trajecten werk en inburgering met een vroege start vanaf het azc. Het kan immers meer dan een jaar duren voordat een statushouder huisvesting krijgt. Voor wie betaald

werk niet mogelijk is faciliteren we vrijwilligerswerk en participatieplekken. Dit is ook een vereiste vanuit de Wet inburgering 2021. Door vroegtijdig te stimuleren dat bewoners van het azc gaan werken en hen daarbij te begeleiden ontstaat er minder afstand tot de arbeidsmarkt, wat een Participatiewet uitkering bij het verkrijgen van een verblijfsvergunning kan voorkomen. Voor dit doel zoeken we lokale werkgelegenheid en matchen vacatures aan bewoners van het azc via een jobhunter. We werken hierbij nauw samen met het COA azc Leersum en zijn ook betrokken bij het project Jobhunters op het azc van de arbeidsmarktregio Midden-Utrecht.

Op dit moment geldt er voor asielzoekers nog een wachttijd van zes maanden voordat zij mogen werken en werkgevers moeten een tewerkstellingsvergunning aanvragen. De wachttijd wordt in het najaar van 2026 verkort naar drie maanden voor asielzoekers die kansrijk zijn voor het verkrijgen van een verblijfsvergunning. De IND bepaalt dit. Er is (nog) geen landelijke financiering voor de begeleiding van asielzoekers of nog op een azc verblijvende statushouders naar werk. Dit in tegenstelling tot gehuisveste statushouders waarvoor de Participatiewet geldt. We hopen dat landelijke ontwikkelingen vanuit de startnotitie Werk en Meedoen Nieuwkomers (juni 2026, minister Werk en Participatie) hier verandering in brengen. Tot die tijd stellen we zelf middelen beschikbaar, omdat participeren voordelen oplevert voor zowel de bewoners van het azc als voor de economie en de krapte op de arbeidsmarkt.

Foto: Kashem helpt de Paddenwerkgroep Leersum met schermen plaatsen langs de Broekhuizerlaan

Citaat Kashem: "Als er werk is waar dit land baat bij heeft. Zeg eens. Ik ben geïnteresseerd. Het voelt goed om die dag te werken. Bedankt."

1 Werk voor bewoners van azc Leersum

Ondanks de sterke motivatie van bewoners van azc Leersum -asielzoekers en nog niet gehuisveste statushouders- om deel te nemen aan de arbeidsmarkt, blijft hun daadwerkelijke arbeidsintegratie achter bij vergelijkbare azc-locaties in de arbeidsmarktregio Midden-Utrecht. Oorzaken hiervoor zijn dat de reisafstand en -kosten die te hoog zijn naar grote werkgevers rondom Utrecht en dat passende lokale werkgelegenheid beperkt is.

We streven ernaar dat de bewoners van azc Leersum – zowel asielzoekers als nog niet gehuisveste statushouders – die kunnen en mogen werken, daadwerkelijk een duurzame betaalde baan of vrijwilligerswerk vinden in de lokale omgeving. We begrijpen dat dit van werkgevers vraagt dat zij leren omgaan met culturele verschillen en beperkte taalvaardigheid, en dat er extra administratieve handelingen nodig zijn (aanvraag TWV). We kunnen hen daar bij ondersteunen. Ook zoeken we binnen de gemeente actief naar mogelijkheden om bewoners van het azc een werkplek te bieden.

Impulsgelden, AMIF, subsidies

O.a. Prima Perspectief, Meedoenbalie COA, werkgevers, COA, Werkgeversservicepunt Regionale Sociale Dienst, jobhunters, Biga, Regionaal Werkcentrum, gemeente.

Acties / inspanningen

Een jobhunter stelt bemiddelingsprofielen op, motiveert en ondersteunt bij het sollicitatieproces en matcht op vacatures.

2026-2029

Extra middelen

We zetten extra in op het vinden van arbeidsplaatsen. Liefst bij lokale werkgevers, inclusief de gemeente.

2026-2027

Extra middelen

Voor wie geen betaald werk kan verrichten, is er vrijwilligerswerk of een participatieplek.

Doorlopend

Reguliere begroting

2 Werk voor statushouders

Statushouders die kunnen werken begeleiden we naar duurzaam passend, betaald werk. Ook wanneer zij nog in het azc verblijven en al aan onze gemeente zijn gekoppeld. Voor statushouders met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt bieden we passende werk- en ontwikkeltrajecten.

Het doel is om statushouders te begeleiden naar passend betaald werk of een participatieplek. We stimuleren dat zij deze behouden als ze gehuisvest worden en gedurende inburgering.

Impulsgelden, Participatiewet, middelen arbeidsmarktregio

O.a. het werkgeversservicepunt van de RSD, de participatiecoach van de RSD, Biga, Werkcentrum Midden-Utrecht, werkgevers en gemeente.

Acties / inspanningen

Wie werkt behoudt werk, ook bij het verkrijgen van een verblijfsstatus en huisvesting.

Doorlopend

Reguliere begroting

Passend werk voor statushouders. Waar mogelijk van any job, naar better job naar career job.

Doorlopend

Reguliere begroting

Participatieplekken voor wie betaalde arbeid (nog) niet mogelijk is.

Doorlopend

Reguliere begroting

Werk staat voorop, ook gedurende inburgering. We geven duale trajecten (werk in combinatie met inburgering) vorm. Liefst al met een vroege start vanaf het azc.

Doorlopend

Reguliere begroting en extra middelen

We blijven bij COA aandacht vragen om statushouders die werken te koppelen aan een bereisbare gemeente zodat werk behouden kan blijven en om asielzoekers die werken niet te verhuizen. Hiermee komen we tegemoet aan een wens van werkgevers.

8.3 Integratie

De integratie van nieuwkomers is een essentieel onderdeel van een inclusieve en veerkrachtige samenleving in onze dorpen. Wanneer mensen die huis en haard hebben verlaten in Nederland een nieuwe start maken, brengt dat grote uitdagingen met zich mee: een nieuwe taal aanleren, onbekende sociale normen ontdekken en opnieuw een plek vinden in het maatschappelijke en economische leven. Dat gaat niet vanzelf. Voor statushouders ondersteunt de inburgering en geboden maatschappelijke begeleiding hierbij. Maar voor alle nieuwkomers is een uitgestoken hand van andere inwoners van onze gemeente van belang.

Zoals eerder genoemd dragen deelname aan de arbeidsmarkt en taalbeheersing sterk bij aan succesvolle integratie. Vrijwilligerswerk en participatieplekken spelen ook een cruciale rol: ze bieden structuur, praktische ervaring, taalvaardigheid en sociale contacten. Deelname aan sport- en culturele activiteiten creëert bovendien laagdrempelige ontmoetingen en vergroot de kans op het opbouwen van een netwerk en vriendschappen. Voor kinderen is het onderwijs dé plek waar taal, cultuur en sociale vaardigheden worden ontwikkeld. Een veilige, inclusieve

leeromgeving maakt een wereld van verschil en helpt kinderen om volwaardig mee te doen en hun talenten te benutten. Onderwijs vormt zo de basis voor succesvolle integratie op de lange termijn.

Integratie is een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Het is geen eenrichtingsverkeer. Het vraagt inzet van nieuwkomers zelf, maar net zo goed van gemeenten, werkgevers, scholen, vrijwilligersorganisaties en inwoners. Wanneer iedereen actief bijdraagt, ontstaat in onze dorpen een gemeenschap waarin mensen elkaar versterken, talent wordt benut en diversiteit als een kracht wordt gezien.

Wettelijk kader
Wet inburgering 2021

1 Samen

We vinden het belangrijk dat nieuwkomers - bewoners van het azc, statushouders die gehuisvest worden, Oekraïners en amv-jongeren - kansen krijgen om deel uit te maken van onze samenleving en een netwerk kunnen opbouwen. Door actief te participeren, bijvoorbeeld in buurtprojecten of lokale initiatieven, voelen nieuwkomers zich sneller onderdeel van de gemeenschap en groeit het wederzijds begrip. Sportverenigingen, muzieklessen, kunstprojecten en andere recreatieve activiteiten bieden een veilige en ontspannen omgeving voor ontmoeting. Ze doorbreken taalbarrières, stimuleren gezondheid en zorgen dat mensen sneller verbinding maken. Voor kinderen én volwassenen vormen sportclubs en culturele instellingen een plek waar vriendschappen ontstaan en waar mensen ervaren dat ze ertoe doen. Door deelname aan activiteiten ontstaat een netwerk waarin nieuwkomers zich gezien en gesteund voelen. Dit vraagt van zowel nieuwkomers als andere inwoners om open te staan voor elkaars wereld en ontmoeting.

Nieuwkomers zijn een integraal onderdeel van onze dorpen.

Subsidies, reguliere begroting

O.a. Vrijwilligersorganisaties, waaronder Buddy to Buddy, Leefgemeenschap Bethanië, verenigingen, inwoners, nieuwkomers, gemeente

Acties / inspanningen

We stimuleren (buurt)initiatieven die gericht zijn op meedoen en sociale samenhang.

Doorlopend

Reguliere begroting, subsidies

We stimuleren initiatieven die gericht zijn op vrijwilligerswerk en participatie.

Doorlopend

Reguliere begroting

Landgoed Zonheuvel in Doorn opent jaarlijks haar deuren voor het Heuvelrug Kerstdiner. Op deze avond van verbinding genieten 300 gasten, nieuwkomers en inwoners, van heerlijk eten, muziek en dans. Dit diner is voor alle gasten een gelegenheid om elkaars wereld te leren kennen en de blik te verruimen. Harry en Ramazan zijn geanimeerd in gesprek. Soms kan dat al in het Nederlands en anders bieden digitale hulpmiddelen een uitkomst. Het Heuvelrug Kerstdiner wordt mede georganiseerd door Buddy to Buddy, azc Leersum en vele vrijwilligers.

2 Wet inburgering 2021

De Wet inburgering 2021 is van toepassing op meerderjarige inburgeringsplichtige statushouders die in de gemeente gehuisvest zijn of via een zogenaamde ‘vroege start’ vanaf verblijf in het azc kunnen deelnemen aan inburgering. Oekraïense ontheemden zijn vooralsnog niet inburgeringsplichtig. De Wet inburgering 2021 (Wi2021) beoogt een effectievere en duurzamere integratie van statushouders in de Nederlandse samenleving. Centraal in de wet staat de verschuiving van de regie naar de gemeente die nu verantwoordelijk is voor de inrichting, sturing en monitoring van het gehele inburgeringsproces.

Een belangrijk onderdeel van de Wet inburgering 2021 is de financiële ontzorging. Gedurende de eerste zes maanden na huisvesting kan de gemeente de financiële administratie van de inburgeraar (tijdelijk) overnemen. Dit omvat onder meer het betalen van vaste lasten, het regelen van toeslagen en het bieden van begeleiding bij financiële zelfredzaamheid. Het doel hiervan is om financiële problemen en schulden te voorkomen, zodat nieuwkomers zich in de cruciale beginfase kunnen richten op taalverwerving, participatie en het opbouwen van een stabiele basis.

Binnen de Wet inburgering is vastgelegd dat elke inburgeraar werkt aan het hoogst haalbare taalniveau. Taalbeheersing vormt een basisvoorwaarde voor participatie in werk, onderwijs en het opbouwen van sociale contacten. Daarnaast is het opdoen van kennis over de Nederlandse maatschappij en participatie op de arbeidsmarkt een essentieel onderdeel van de inburgering.

Gemeenten hebben de verantwoordelijkheid om samen met de inburgeraar een passend inburgeringstraject vast te stellen. De Wet kent hiervoor drie leerroutes: de B1-route (taalniveau B1 als uitgangspunt), de Onderwijsroute (gericht op doorstroom naar regulier beroepsonderwijs) en de Z-route (gericht op zelfredzaamheid in de samenleving).

De Wet inburgering 2021 heeft als doel dat inburgeringsplichtigen snel en volwaardig kunnen meedoen in de samenleving, bij voorkeur via betaald werk.

SPUK Inburgeringsvoorzieningen
Reguliere begroting

De uitvoering van de Wi2021 is belegd bij de Regionale Sociale Dienst, met uitzondering van maatschappelijke begeleiding. Die wordt geboden door Vluchtelingenwerkgroep Utrechtse Heuvelrug.

Acties / inspanningen

We maken vroege start inburgering vanaf het azc en voor HAR-bewoners mogelijk.

Doorlopend

Reguliere begroting

We zorgen voor voldoende participatieplekken en vrijwilligerswerk ten behoeve van leerroutes in de Wet inburgering.

Doorlopend

Reguliere begroting en extra middelen

We maken de combinatie van betaalde arbeid en inburgering mogelijk.

Doorlopend

Reguliere begroting en extra middelen

We blijven wendbaar en spelen in op gevolgen voor inburgering die voortkomen uit de Wet tweestatusstelsel en het migratiepact.

Doorlopend

Reguliere begroting

3 Maatschappelijke begeleiding

Statushouders die in de gemeente worden gehuisvest, ontvangen maatschappelijke begeleiding. Deze begeleiding is individueel, op maat en gericht op zelfredzaamheid vergroten en integratie stimuleren. Dit is vastgelegd in de Wet inburgering 2021. Vluchtelingenwerkgroep voert Maatschappelijke begeleiding uit en het duurt twee jaar. De begeleiding start direct op het moment dat de statushouder een woning krijgt. De focus ligt op praktische ondersteuning, zoals:

- hulp bij de inrichting van de woning en wegwijs worden in de nieuwe woonomgeving;
- ondersteuning bij administratieve en regelzaken, waaronder toeslagen en (lokale) minimaregelingen aanvragen en een zorgverzekering afsluiten;
- inschrijving bij een huisarts, tandarts en andere noodzakelijke zorgverleners;
- begeleiding bij het regelen van onderwijs voor kinderen, zoals aanmelding bij scholen en kinderopvang.

Naast praktische ondersteuning worden de statushouders bekend gemaakt met lokale voorzieningen en initiatieven als sportverenigingen, bibliotheken en taalmaatjes, zodat zij hun sociale netwerk kunnen uitbreiden en actief kunnen deelnemen aan de samenleving. Naarmate de begeleiding vordert verschuift deze van regelen naar leren, zodat statushouders steeds beter in staat zijn hun zaken zelfstandig te organiseren. Vluchtelingenwerkgroep biedt ook juridische ondersteuning met betrekking tot verblijfsstatus en gezinshereniging en er wordt ook begeleiding bij gezinshereniging geboden aan amv statushouders die 18+ zijn en bij Nidos verblijven.

Het doel is om statushouders die in onze gemeente komen wonen een goede start te bieden. We ondersteunen hen bij de uitdagingen van wonen in een nieuw land met andere gewoonten en maken hen wegwijs in de gemeente. Dit is belegd bij Vluchtelingenwerkgroep Utrechtse Heuvelrug.

SPUK inburgeringsvoorzieningen
Reguliere begroting

Vluchtelingenwerkgroep, RSD, Stichting Sociale Dorpsteams, gemeente

Acties / inspanningen

De inzet op het realiseren van tijdelijke woonvormen vraagt om diversiteit in maatschappelijke begeleiding. We faciliteren deze inzet door Vluchtelingenwerkgroep.

Doorlopend

Reguliere begroting

We faciliteren de betrokkenheid van de Stichting Sociale Dorpsteams bij casusoverleg en bij de beëindiging van maatschappelijke begeleiding.

Doorlopend

Reguliere begroting

9. Financiën

De inzet voor nieuwkomers financieren we uit de middelen die we daarvoor krijgen, van het Rijk en van COA. Daarnaast hebben we de afgelopen jaren een positief resultaat gerealiseerd op de begroting voor de Oekraïne opvang en die middelen zijn in een bestemmingsreserve nieuwkomers geplaatst. Voor het realiseren van acties uit de Uitvoeringsagenda nieuwkomers hebben we daarom nu wat extra financiële ruimte voor incidentele uitgaven. De reserve houden we echter voor een groot deel in stand als risicodekking voor de verplichtingen die we meerjarig zijn aangegaan voor de gemeentelijke opvanglocatie voor Oekraïners.

Ten behoeve van de in de Uitvoeringsagenda nieuwkomers benoemde activiteiten ontvangt de gemeente middelen voor:

- Opvang van asielzoekers;
- Opvang van Oekraïense ontheemden;
- Uitvoering van de Wet inburgering 2021;
- Tijdelijke huisvesting van statushouders en nareizende gezinsleden;
- Realisatie van doorstroomlocaties;
- Realisatie van de Spreidingswet.

Begroting

Overzicht lasten en baten uitvoeringsagenda nieuwkomers	2027	2028	2029	2030
Structurele lasten op basis van uitvoeringsprogramma	3.807.000	3.807.000	3.307.000	3.307.000
Incidente lasten op basis van uitvoeringsprogramma	283.000	175.000	175.000	0
Totale lasten uitvoeringsprogramma	4.090.000	3.982.000	3.482.000	3.307.000
Structurele baten vanuit het Rijk	-3.807.000	-3.807.000	-3.307.000	-3.307.000
Incidente dekking uit reserve nieuwkomers	-283.000	-175.000	-175.000	0
Totale baten uitvoeringsprogramma	-4.090.000	-3.982.000	-3.482.000	-3.307.000
Saldo	0	0	0	0

Colofon

Dit is een uitgave van gemeente Utrechtse Heuvelrug.
september 2026 | www.heuvelrug.nl | info@heuvelrug.nl

GEMEENTE
UTRECHTSE HEUVELRUG